

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 29 ноември 2022 г.
(OR. en)

15381/22

CULT 126
AUDIO 127
SOC 658
SUSTDEV 209
SAN 631
EDUC 411

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	14436/22 COR 1
Относно:	Резолюция на Съвета относно работния план на ЕС за културата за периода 2023 – 2026 г.

Приложено се изпраща на делегациите резолюцията на Съвета относно работния план на ЕС за културата за периода 2023 – 2026 г., одобрена от Съвета (Образование, младеж, култура и спорт) на заседанието му от 29 ноември 2022 г.

**РЕЗОЛЮЦИЯ НА СЪВЕТА ОТНОСНО РАБОТНИЯ ПЛАН НА ЕС ЗА КУЛТУРАТА
ЗА ПЕРИОДА 2023 – 2026 Г.**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

КАТО ПРИЗНАВА:

- културата като безкраен източник на вдъхновение и иновации, отражение на хуманността и естетиката, наш общ език и наследство и основна част от нашата идентичност и нашите общности;
- ролята на културата като неразделна част от устойчивото развитие и положителната трансформация на обществото;
- нарастващото значение на ценностите на ЕС, сред които свободата на изразяване и творчество;
- приносът на културно-творческите сектори за заетостта и икономиката на ЕС;
- ролята на културата във външните отношения на ЕС и сътрудничеството с други международни органи, по-специално Съвета на Европа и ЮНЕСКО;
- предишните работни планове на Съвета за културата и постигнатите резултати;

В КОНТЕКСТА НА:

- продължаващата война на Русия срещу Украйна, страна – кандидатка за членство в ЕС; война, която представлява грубо нарушение на международното право и посегателство срещу правата на човека и основните ценности и принципи на ЕС, заплашва да унищожи богатия културен живот и наследство на Украйна и предизвика най-голямото разселване на хора в Европа след Втората световна война и обезпокоителна енергийна криза;
- сериозното въздействие на пандемията от COVID-19 върху обществото като цяло, върху всеки човек поотделно и върху много икономически сектори, особено културно-творческите, много от които продължават да търпят нейните последици;
- темпото, с което се ускорява изменението на климата, загубата на биологично разнообразие и необходимостта вследствие на това от засилване на осигуряващата устойчивост трансформация, на която културата може да даде тласък чрез повишаване на осведомеността, творчество и иновации;
- протичащите процеси като цифровизацията и трайните предизвикателства като специфичните условия на труд на хората на изкуството, творците и други професионалисти в сферата на културата;

КАТО ПРИПОМНЯ:

- основните референтни политически документи, посочени в приложение II към настоящата резолюция;
- значението на включването на културното измерение във всички съответни области на политики, програми и инициативи, както и необходимостта от повече полезни взаимодействия;
- положените усилия за развиването и прилагането на стратегически подход на ЕС към международните културни отношения;

ИЗРАЗЯВА СЪГЛАСИЕ:

относно следните основни приоритети предвид приноса им за укрепването на европейското културно сътрудничество, насърчаването на културното многообразие и осигуряването на европейска добавена стойност, както и с оглед на необходимостта от съвместни действия през следващите четири години, като се отчитат основните предизвикателства и надлежно се зачитат принципите на субсидиарност и пропорционалност:

- а) Творци и професионалисти в сферата на културата: овластяване в културно-творческите сектори*
- б) Култура за хората: укрепване на културното участие и ролята на културата в обществото*
- в) Култура за планетата: освобождаване на мощта на културата*
- г) Култура за съвместни творчески партньорства: укрепване на културното измерение на външните отношения на ЕС*

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА И ВЪРХОВНИЯ ПРЕДСТАВИТЕЛ НА СЪЮЗА ПО
ВЪПРОСИТЕ НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ, В РАМКИТЕ
НА СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ И ПРИ НАДЛЕЖНО
ЗАЧИТАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ:

- да изготвят до април 2026 г. работен документ относно предварителните основни констатации по изпълнението на настоящия работен план на ЕС въз основа на доброволен писмен принос от държавите членки и да приемат окончателен доклад до юни 2026 г.;
- въз основа на предварителни консултации с държавите членки и заинтересовани страни да обмислят да предложат стратегическа рамка на ЕС за културата, отразяваща ръководните принципи, изложени в приложение I, и целяща стратегическото интегриране на аспектите на културната политика и активите на културата във всички съответни политики, програми и инициативи на ЕС. Работните планове на ЕС за културата ще продължат да определят като приоритетни и да набелязват конкретни действия за културно сътрудничество на европейско равнище.

I. РЪКОВОДНИ ПРИНЦИПИ

Работният план на ЕС за културата се основава на следните ръководни принципи:

- Културата, в това число културното наследство, има собствена стойност и допринася за укрепването на европейската идентичност.
- Културното и езиковото многообразие са основни ценности на ЕС и трябва да бъдат зачитани, утвърждавани и укрепвани, включително чрез мобилност и разпространение на произведения.
- Свободата на художествено изразяване и на творчество е от основно значение за способността на човека за справяне с предизвикателствата, за критично мислене, новаторство и изобретателност и те трябва да бъдат насърчавани и подкрепяни по всякакъв подходящ начин.
- Културното многообразие и междукултурният диалог са съществени за утвърждаването и защитата на правата на човека; те благоприятстват взаимното разбирателство, спомагат за предотвратяването и разрешаването на конфликти и насърчават помирението, мира и международната стабилност, а всяка злоупотреба с културата с цел разпространяване на военна пропаганда и дезинформация и подбуждане към омраза е несъвместима с основните ценности и принципи на ЕС.
- Културата има съществен принос за устойчивото развитие, икономиката и социалното приобщаване и засилва териториалното сближаване.
- Културата има потенциала да насърчава равенството и взаимното уважение, както и да се бори с всички форми на насилие, дискриминация, нетърпимост и предразсъдъци.
- Изпълнението следва да бъде подкрепено от оптимизирано използване на качествени данни и статистика.

II. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

а) Творци и професионалисти в сферата на културата: овластяване в културно-творческите сектори

Културно-творческата екосистема е немислима без хората, създаващи културно съдържание под неизброими форми: хора на изкуството и други професионалисти, институции и организации в културно-творческата сфера. Ето защо е изключително важно културно-творческите сектори (КТС) да бъдат стабилни. Същевременно за тях са характерни самостоятелната заетост, малките предприятия и микропредприятията, мощната конкуренция и фрагментираните пазари. Кариерното развитие на хората на изкуството и професионалистите в културно-творческата сфера обикновено е на базата на проекти и предполага висока степен на мобилност. Доходът им често е нередовен и непредвидим и те съчетават няколко работни места, за да се препитават.

През цялото време на пандемията от COVID-19 КТС демонстрираха висока приспособимост и иновативност. Въпреки това те бяха сериозно засегнати и продължават да търпят последиците от тази пандемия.

Продължаващото руско нашествие в Украйна и въздействието му върху културно-творческата екосистема подчертават интегралната роля на културните дейци в демократичните общества и значението на съхраняването на свободата на художествено изразяване, която е подложена на все по-голям натиск.

Днес повече от всякога е спешно необходимо да се укрепят още повече устойчивостта на КТС, да се подкрепи тяхното възстановяване и многообразие, да се насърчи ангажираността им с целите за устойчивост, да се използват възможностите от новите тенденции, които пандемията ускори, включително в цифровата среда, и да се гарантират справедливи условия на труд за всички професионалисти в културно-творческата сфера, така че да се даде повече гласност на този независим и динамичен сектор.

б) Култура за хората: укрепване на културното участие и ролята на културата в обществото

Културата, в това число културното наследство, играе решаваща роля в нашите демокрации и в живота на човека. Участието в културата и културното наследство, творчеството и изкуствата оказват положително влияние върху хората от всички възрасти и с всякакъв произход; културата повишава качеството на живот и подобрява здравето и цялостното благосъстояние на хората и общностите. Културното участие улеснява социалното и териториалното сближаване и същевременно насърчава зачитането на културното и езиковото многообразие и осигурява платформа за открит диалог в гражданското общество.

Културното и езиковото многообразие са сред основните ценности на Европа и като такива трябва да бъдат зачитани и утвърждавани, като се обръща особено внимание на езиците с по-ограничена употреба. Необходимо е специално внимание, така че да се гарантират участието на децата и младите хора в културния живот и читателската им способност, като се насърчава тяхното творчество и се обогатява опитът им. Също толкова важен е и приобщаващият подход към групите в уязвимо и неравностойно положение.

Културните институции играят жизненоважна роля за укрепване на демокрацията и социалното благополучие, като достигат до цялата общност, предлагат финансово изгоден или безплатен достъп до знания и информация при пълно зачитане на правата върху интелектуалната собственост, повишават медийната грамотност, създават обща основа за диалог и дебат, като с това укрепват социалната интеграция и ангажираността на общността и в крайна сметка допринасят за борбата с дезинформацията, речта на омразата и фалшивите новини. Тази роля на културните институции трябва да бъде запазена и доразвита.

По този повод в настоящия работен план се обръща специално внимание на стимулирането на развитието на библиотеките и читалищата. Много библиотеки и читалища осигуряват също спокойна и безопасна среда за уязвимите хора, което понастоящем е особено важно с оглед на множеството разселени лица от Украйна и тяхната нужда от физическо и психическо убежище.

в) Култура за планетата: освобождаване на мощта на културата

Културно-творческите екосистеми в Европа и по света са подложени на сериозни заплахи както от природен, така и от човешки произход, като особено изменението на климата оказва дългосрочно въздействие върху европейските културно-творчески сектори. От съществено значение е културното наследство и КТС да бъдат подготвени за предизвикателствата в бъдеще. Крайно време е да се действа за подготвеност при рисковете за културното наследство и за укрепване на устойчивостта му на фона на изменението на климата. ЕС ще продължи и ще засили борбата с незаконния трафик на паметници на културата.

Културата, включително културното наследство, допринася за осигуряващата устойчивост трансформация, необходима за постигане на целите на Европейския зелен пакт и Програмата до 2030 г. В този контекст цифровите технологии също играят ключова роля. Ето защо иновациите в културно-творческите сектори, цифровата трансформация и достъпността на културата и културното наследство в цифровото пространство трябва да бъдат допълнително укрепени. В това отношение ОЗИ „Култура и творчество“ към ЕИТ¹ ще има ключова роля. Необходимо е също така да се предприеме балансиран подход към застроената среда. Мащабното популяризиране на инициативата „Нов европейски Баухаус“ би спомогнало за повишаване на осведомеността за значението на качествената архитектура и застроена среда.

Следва да се подобрят също така научните изследвания и статистиката за културата, за да може да се приложи по-добро наблюдение на резултатите в КТС и да се разработят ефикасни и основани на данни политики в тяхна подкрепа. Евростат следва да играе централна и все по-важна роля в сътрудничеството с други международни и независими организации, чиято дейност е в сферата на научните изследвания и статистиката в КТС.

---

¹ Общност на знание и иновации към Европейския институт за иновации и технологии (<https://eit.europa.eu/eit-community/eit-culture-creativity>)

г) Култура за съвместни творчески партньорства: укрепване на културното измерение на външните отношения на ЕС

Културното богатство и свобода на Европа, подходът на ЕС, насочен „от долу нагоре“ и основан на гражданското общество, както и силната ангажираност на ЕС в съвместното творчество са солидни предимства за международните отношения от гледна точка на изграждането на устойчиви партньорства на равни начала. Изключително важно е този потенциал да се използва пълноценно чрез увеличаване не само на броя на дейностите и проектите в сферата на културното сътрудничество, но и на тяхната видимост и разпространение.

Войната на Русия срещу Украйна ясно показва постепенно променящата се геополитическа действителност и злоупотребата с културата и наследството, която служи като оправдание за военна агресия. На фона на това съвместното културно творчество може достоверно да укрепи и убедително да разпространява нашите европейски ценности в много места по света, включително творческите свободи и културните права, и така да спомогне за ограничаване на обсега на авторитарните системи.

С оглед на бъдещето на нашата планета и общата цел за устойчивост са необходими повече културни амбиции за промяна и интелектуален диалог, които да подготвят почвата за съвместни подходи в духа на „Новия европейски Баухаус“ (устойчиви, приобщаващи, красиви). Тясната координация на равнището на ЕС и интегрирането на културата във всички съответни области на външната дейност на ЕС и в подходящи финансови инструменти ще бъдат от ключово значение за укрепването на ролята на културата във външните отношения на ЕС.

III. МЕТОДИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ И РАБОТА

1. Съветът приканва държавите членки, Комисията, а за аспектите на външната дейност – и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, да си сътрудничат по действията за изпълнението на работния план въз основа на поетапна програма, изложена в глава IV и приложение А. По естеството си графикът в приложение А е ориентиран и ще бъде съответно изпълняван от следващите председателства.
2. Очаква се с редовен диалог и сътрудничество между държавите членки, институциите на ЕС, гражданското общество, международните организации и партньорите от трети държави да се изгради цялостен подход, който да подкрепя полезните взаимодействия и при целесъобразност, съгласуваността на политиките, да поощрява взаимното обучение и да доведе до по-добри резултати.
3. Осъществяването на работния план и изпълнението на програмата „Творческа Европа“ чрез нейните годишни работни планове и други свързани с културата програми и дейности следва да се допълват взаимно чрез полезни взаимодействия.

4. Председателството на Съвета следва да наблюдава работния план на ЕС за културата и ако е необходимо, Съветът следва да го коригира с оглед на постигнатите резултати и/или съответното развитие на политиката на европейско или международно равнище.
5. За темите във всяка приоритетна област са предвидени редица действия (глава IV) посредством най-подходящия метод (или методи) на работа. Окончателните резултати от всяко действие заедно със съответния доклад, в който са изложени заключения и препоръки, според целесъобразността, ще бъдат представяни в Комитета по въпросите на културата (САС) и при необходимост, в работна група „Аудио-визия и медии“ (AVMWP) за обсъждане и евентуално решение за бъдещите стъпки.
6. Гъвкавостта при разпоредбите и изпълнението на работния план на ЕС за културата е от съществено значение, за да може да се реагира на текущите и бъдещите предизвикателства и променящата се политическа среда.

7. Наред с останалите, могат да се използват следните методи на работа²: отвореният метод на координация (ОМК); ad hoc или ръководени от Комисията експертни групи и кръгли маси; дейности за партньорско обучение; експериментални и пилотни действия; срещи на аналитични центрове; проучвания; конференции; семинари за равностепенност или други подобни формати; диалог с гражданското общество; формални и неформални семинари; съвместни инициативи със Съвета на Европа и други международни организации; заключения на Съвета; неформални срещи на служители от министерствата на културата и когато е уместно, от други министерства.

---

² Общите насоки във връзка с методите на работа са изложени в приложение Б.

IV. ДЕЙСТВИЯ

Във връзка с приоритетните области и работни методи, описани в глави II и III, ще бъдат осъществявани следните действия:

- а) Творци и професионалисти в сферата на културата: овластяване в културно-творческите сектори**
- **Статут и условия на труд на творците и професионалистите в културно-творческата сфера**

Работни методи: продължение на работата на съществуващата вече група по ОМК; тематични семинари; евентуално конференция.

Обосновка: като продължение на работата на експертната група по ОМК се предлага онлайн платформа за разпространение на информация за условията на труд на творците и професионалистите в културно-творческата сфера в държавите – членки на ЕС. Платформата ще се базира на стойностни данни и материали, събрани също и в сътрудничество със социалните партньори от различни сектори на културата, и следва периодично да отразява промените и новите мерки. Освен това ще бъдат разглеждани и теми като многообразието, мобилността и аспектите, свързани с пола. Това ще спомогне за получаване на информация за условията на труд в целия ЕС и за по-добро отчитане на административните изисквания по отношение на социалната сигурност и други аспекти като данъчното облагане. Обмяната на опит по отношение на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) по този въпрос също следва да се вземе под внимание.

Очаквани резултати: онлайн платформа, позволяваща непрекъснат обмен на информация и добри практики между заинтересованите страни по отношение на подобряването на условията на труд на творците и професионалистите в творческата сфера; равностметка на постигнатия напредък и работа по конкретни препоръки за статута на твореца³.

---

³ <https://en.unesco.org/creativity/governance/status-artist>.

- **Творческа свобода**

Работни методи: конференция, последвана от съответни заключения на Съвета.

Обосновка: творческата свобода е основна част от културната дейност, а защитата ѝ е доказано важен елемент за укрепване на връзката между културата и демокрацията.

Творците и заинтересованите страни в културния сектор се сблъскват с нови и все по-трудни предизвикателства. Ето защо съвместните усилия, позволяващи на творците и културните дейци да упражняват свободно професиите си в целия ЕС, са от първостепенно значение.

Този въпрос засяга не само реда и условията, при които те творят, но определя също така и на кого се дава гласност.

Очаквани резултати: обмяна на идеи и най-добри практики чрез обсъждане на различни гледни точки и на разработването на политики с цел стимулиране на положителна промяна.

- **Стимулиране на цифровата трансформация на културно-творческите сектори**

Работни методи: конференция, евентуално последвана от съответни заключения на Съвета.

Обосновка: цифровизацията доведе до дълбока трансформация на културно-творческите сектори през последното десетилетие. Тя предизвика фундаментални промени в начина, по който професионалистите в тези сектори работят, както и в отношенията между самите тях и с тяхната аудитория. Разпокъсаността на усилията обаче, както и липсата на по-мощно сътрудничество възпрепятстват наличието на силен и гъвкав подход към цифровата трансформация.

Очаквани резултати: обмяна на опит за определяне на подлежащите на предаване най-добри практики с цел насърчаване на съгласувана и устойчива цифрова трансформация във всички КТС.

- **Стимулиране на екологичния преход в културно-творческите сектори, със специален акцент върху енергийната криза**

Работни методи: семинар(и)/ОМК; равносметка за енергийната криза с цел обмен на най-добри практики.

Обосновка: При екологичния преход КТС не трябва да бъдат пренебрегвани. Техният принос за устойчиво бъдеще трябва да бъде засилен и те трябва да играят активна роля в екологичния преход, борбата с изменението на климата и възстановяването на Европа, като се обръща специално внимание на настоящата енергийна криза и същевременно се отчитат географското разнообразие и характеристики на Съюза. Вече са изпробвани най-различни практики и инициативи. Работата по това действие следва да отразява резултатите от групите по ОМК относно културното измерение на устойчивото развитие и относно укрепването на устойчивостта на културното наследство на изменението на климата. Обмяната на опит по отношение на МВУ по този въпрос също следва да се вземе под внимание.

Очаквани резултати: обмяна на опит и определяне на подлежащите на предаване най-добри практики в рамките на КТС (особено в сферата на сценичните изкуства, музиката, музеите, филмовата продукция), включително относно калкулаторите на CO₂; подкрепа за усилията на КТС за адаптиране към екологичния преход.

- **Укрепване на културно-творческото измерение в европейския сектор на видеоигрите**

Работен метод: поредица от кръгли маси и/или среща на аналитични центрове.

Обосновка: като последващо действие по заключенията на Съвета относно изграждане на европейска стратегия за екосистемата на културните и творческите индустрии, доклада на Европейския парламент по собствена инициатива и пилотния проект относно видеоигрите, обсъжданията на европейско равнище могат да набележат възможности за подкрепа на културно-творческото измерение в европейския сектор на видеоигрите, който е сред водещите нови културни практики в цифровата среда. Тези обсъждания могат също така да обхванат въпроси, свързани със: механизмите за финансиране, особено за МСП и стартиращите предприятия; независимостта, свободата на творчеството и многообразието от форми на културно изразяване; уменията и обучението; творческите и технологичните иновации; новите приложения на видеоигрите в подкрепа на достъпа до култура; ролята на видеоигрите за образователни цели и др.

Очаквани резултати: препоръки за подкрепа на културното и творческото измерение на европейския сектор на видеоигрите и засилване на сътрудничеството между европейските заинтересовани страни в тази област.

- б) **Култура за хората: укрепване на културното участие и ролята на културата в обществото**
- **Културата и утвърждаването на демокрацията: към културно гражданство в Европа**

Работни методи: партньорски обучения и евентуално конференция със съвместното участие на създателите на политики и съответните заинтересовани страни в културния и образователния сектор.

Обосновка: в духа на Хартата от Порту Санту и въз основа на проучването, възложено в рамките на работния план за културата за периода 2019 – 2022 г., е необходимо да се засили и разшири гражданското участие, особено сред по-младите поколения, и да се легитимират процесите на вземане на решения, като се ангажира цялата общност във вземането на решения, създаването, продукцията, комуникацията, посредничеството и постигането на резултати. Трябва да се установят междусекторни полезни взаимодействия между училищата, културните организации, гражданското общество и други участници, за да се използва пълноценно преобразуващият потенциал на културата за укрепване на демокрацията.

Очаквани резултати: споделяне на опит и подбор на примери на най-добри практики.

- **Култура и здраве**

Работни методи: евентуално конференция; евентуално неформални срещи на служители от културните и здравните министерства; краткосрочна група по ОМК за включване на културата в здравните политики – обмяна на добри практики със специален акцент върху психичното здраве.

Обосновка: културните дейности могат да подпомогнат профилактиката на заболяванията, промоцията на здравето, управлението и лечението на заболяванията. Културните дейности предлагат цялостен подход и оказват положително въздействие върху хората от всякакви възрасти и произход, подобряват качеството им на живот и повишават здравето и цялостното благосъстояние на хората и общностите. Налице е също и значително икономическо въздействие. ОМК може да се базира на резултатите от подготвителното действие „Култура за здравеопазване“ от 2022 г. и на предишни изследвания и работа по тази тема.

Очаквани резултати: повишаване на осведомеността за положителните ефекти от културата и изграждане на по-тясно междусекторно сътрудничество между лицата, отговорни за вземането на решения; препоръки за прилагане на основани на участието културни практики с акцент върху психичното здраве; продължаване с набелязването на добри практики.

- **Изграждане на мостове: засилване на многобройните роли на библиотеките и читалищата като центрове за получаване и разпространение на културни произведения, умения и европейски ценности**

Работни методи: група по ОМК; семинари; конференция.

Обосновка: библиотеките и читалищата играят ключова роля в демократичния, социален, културен и образователен пейзаж на Европа на всички равнища. Те оказват значителен принос за изграждането на демокрацията, ангажираността на гражданите и дейността на обществено участие в целия ЕС, включително в селските и отдалечените райони, в това число най-отдалечените. Те са средище за различни групи, разработват програми и дейности, отразяващи настоящите обществени предизвикателства, и осигуряват достъп до плуралистична и надеждна информация и разнообразно културно съдържание в безопасна и достъпна среда. Те са основни портали към данни, знания, научни изследвания и култура във връзка с местните и коренните общности.

Очаквани резултати: поставяне на началото на всеобхватен дебат и проучване на областите за популяризиране и укрепване на библиотеките и читалищата; определяне на различни измерения и области, притежаващи потенциал, и проучване на линии за финансиране по програмите на ЕС; контакт между създателите на политики и библиотечно-читалищните дейци; проучване на възможностите за обучение и допълнителни дейности на професионалисти.

- **Защита на децата и младежите от вредно съдържание на цифровите платформи**

Работни методи: семинар(и)/кръгла(и) маса(и).

Обосновка: днес децата и младежите участват масово на цифрови платформи, а те имат огромен положителен потенциал. Това обаче увеличава и риска от излагане на уязвимите групи на вредно съдържание или невярна информация, както и от пристрастяване. Възможно е да се надгради върху европейската стратегия за по-добър интернет за децата, Законодателния акт за цифровите услуги и правилата за защита на малолетните и непълнолетните лица в Директивата за аудио-визуалните медийни услуги. Освен това, за да се защитят децата и младежите от вредно съдържание, от особено значение и важност са медийната грамотност и критичното разбиране на медиите и платформите.

Очаквани резултати: установяване и подкрепяне на най-добрите практики за гарантиране на защитата и овластяването на децата и младежите онлайн, както в държавите членки, така и на равнището на ЕС.

- **Възможност за откриване на разнообразно европейско културно съдържание в цифровата среда**

Работни методи: техническо проучване и/или семинар.

Обосновка: възможността за откриване на културно съдържание зависи от начина, по който са генерирани и документирани данните, както и от управлението на съдържанието от страна на големите платформи, които се явяват пазачи на информационния вход. Европейското съдържание трябва да бъде откриваемо, а не просто достъпно онлайн. Изключително важно е да се надгражда върху извършената дотук работа и консултации (напр. Media Outlook, Европейската аудио-визуална обсерватория, Euroreana), да се разбира по-добре въздействието, което оказват върху културното и езиковото многообразие практиките за приоритизиране на съдържанието, препоръките чрез алгоритми и стратегиите за куриране, и да се намерят общи решения за увеличаване на съприкосновението с висококачествено европейско съдържание онлайн, включително подходящи основани на данни модели на доходи.

Очаквани резултати: препоръки; преглед на иновативни проекти и специфични инструменти, а също и на трудности по отношение на достъпа до съдържание (включително за хората с увреждания или с по-ниски доходи) с акцент върху по-малко изследвани и по-слабо регулирани сектори като музика или книги.

в) Култура за планетата: освобождаване на мощта на културата

• Статистика за културата – изграждане на устойчивост във и чрез културата

Работни методи: поредица от семинари и/или дейности за партньорско обучение; обсъждания с Евростат и статистическите служби на държавите – членки на ЕС.

Обосновка: пандемията от COVID-19 откри няколко структурни предизвикателства и уязвимости в културно-творческите сектори. На национално равнище и на равнището на ЕС вече са предприети важни мерки за подкрепа, но е необходимо да бъдат предприети още стъпки, като повишен обмен на най-добри практики между държавите членки и изготвянето на набор от надеждни статистически данни за културата, сравними в целия ЕС, включително по отношение на неравенството между половете в КТС. Важно е да се използват резултатите от пилотния проект от 2022 г. „Измерване на културно-творческите сектори в Европа“ и да се работи в тясно сътрудничество с Евростат.

Очаквани резултати: обмяна на най-добри практики между държавите членки; установяване и изготвяне на набор от хармонизирани и съпоставими статистически данни в целия ЕС, обхващащи аспектите на равенството между половете, трудовото измерение, икономическата подкрепа за сектора и културното участие, със съответните разбивки по социално-икономически показатели.

- **Управление на културата**

Работни методи: среща на аналитични центрове, евентуално последвана от съответни заключения на Съвета.

Обосновка: понастоящем в света протичат множество бързи промени. Поради това са нужни нови начини на мислене и новаторски подходи, като за необходими се смятат и хоризонтални и интегрирани подходи към управлението на културата въз основа на най-новите развития, научни изследвания и иновации, за да заеме културата централно място в обществения живот.

Очаквани резултати: разработване на нов модел на управление на културата, предлагащ ориентирани към бъдещето подходи за всеобхватно преодоляване на настоящите предизвикателства.

- **Действия за климата чрез културата, включително изкуствата и културното наследство**

Работни методи: последващи действия след докладите по ОМК за 2022 г.; семинари, евентуално последвани от съответни заключения на Съвета.

Обосновка: културата, включително изкуствата и културното наследство, може да играе ключова роля за предприемането на действия за климата и утвърждаването на устойчиви модели на потребление и продукция. Културата може да поеме активна роля в действията за климата и да стимулира промяна в нагласите към климатичната криза. Културното ни наследство може да бъде опазено чрез споделяне на най-добри практики за целенасочени мерки за защита и същевременно то може да бъде източник на добри практики и знания по отношение на адаптирането към изменението на климата. Сътрудничеството следва да се основава на докладите по ОМК за укрепване на устойчивостта на културното наследство спрямо изменението на климата и на културното измерение на устойчивото развитие.

Очаквани резултати: обмяна на знания относно иновативни художествени и културни подходи, включително мерки по линия на МВУ, за справяне с климатичната криза и в помощ на трансформирането на поведението с цел справяне с климатичната криза; постигане на напредък по финансираните от ЕС научни изследвания по темата.

- **Висококачествена жизнена среда за всички**

Работни методи: срещи на европейските директори за архитектурните политики; популяризиране на инициативата „Нов европейски Баухаус“ чрез обмен след ОМК в рамките на експертни мрежи; евентуално организиране на европейска конференция по въпросите на архитектурните политики.

Обосновка: в съответствие с работата и доклада на групата експерти по ОМК от държавите – членки на ЕС, относно инвестирането във висококачествена архитектура и жизнена среда за всички (2021 г.) и със заключенията на Съвета относно културата, висококачествената архитектура и застроената среда като ключови елементи на инициативата „Нов европейски Баухаус“ (2021 г.) европейските директори за архитектурните политики се събират под всяко председателство на Съвета, за да обсъждат възможни инициативи за постигане на висококачествена жизнена среда за всички, включително за живеещите в селски и отдалечени райони, например най-отдалечените региони. Заседанията на европейските директори за архитектурните политики може да се фокусират по-специално върху теми като качеството на жилищата на утрешния ден, реставрацията, обновяването и адаптираното повторно използване на културното наследство, както и подобряването на архитектурните конкурси и обществени поръчки. Особено важно е изграждането на полезни взаимодействия с мрежата на „Новия европейски Баухаус“.

Очаквани резултати: обмяна на добри практики между европейските директори за архитектурните политики; извършване на равносметка за съществуващите законодателни рамки и съответните инициативи в тази област и евентуално поставяне на начало на процес на наблюдение и подкрепа за включването на висококачествени стандарти в нови и преразгледани политики и програми; действия, свързани с „Новия европейски Баухаус“.

- **Опазване на наследството от природни и антропогенни бедствия**

Работни методи: дейности за партньорско обучение (семинари, посещения) и/или конференция.

Обосновка: природните и антропогенните бедствия и кризи (като изменението на климата, пандемията от COVID-19 и войната на Русия срещу Украйна) изискват засилени умения за оценка на риска, повишена подготвеност при бедствия и координирани действия в рамките на хоризонтален подход с цел опазване на културното наследство, включително нематериалното. Докато се надгражда върху съществуващата работа, е необходимо културното наследство да се интегрира допълнително в по-широки политики и инициативи на всички равнища и да се използват съществуващите общи европейски платформи и развойни проекти (напр. европейския облак за сътрудничество в областта на културното наследство, HEREIN) с цел обмен, дискусии и споделяне на знания и експертен опит относно подготвеността за справяне с рискове и управлението на рискове, възстановяването и реабилитирането на културното наследство.

Очаквани резултати: изграждане на капацитета и уменията на заинтересованите страни; изготвяне на подробен опис на съответните наръчници, насоки и методика на европейско равнище, за да се улесни ефективното разработване и прилагане на мерки за подготвеност при рискове и извънредни ситуации във и от държавите членки.

- **Обмяна на информация между професионалистите в областта на културното наследство и компетентните органи за паметниците на културата във връзка с борбата срещу трафика на паметници на културата**

Работни методи: поредица от семинари в допълнение към предстоящия план за действие на ЕС срещу трафика на паметници на културата за периода 2023 – 2027 г. и/или дейности за партньорско обучение.

Обосновка: законодателството на ЕС относно вноса и износа на паметници на културата разглежда предизвикателствата на трансграничния трафик във връзка със защитата на културното наследство. Компетентните органи са изправени пред редица предизвикателства (методи за проверка, документация, анализ на данни, разбиране на начина, по който функционира пазарът на произведения на изкуството, включително прехвърлянето му в интернет пространството и т.н.). Изключително е важно е да се осигури ефикасно сътрудничество между всички засегнати участници, включително министерствата на културата, регионалните и местните институции, професионалистите в сферата на културното наследство, правоприлагащите служби, специалните полицейски сили, митническите и съдебните органи и специалистите в областта на пазара на изкуство.

Очаквани резултати: оценяване и подобряване на сътрудничеството между засегнатите участници; взаимно опознаване на методите на работа; идентифициране на рисковете и проблемите; работа по възможни препоръки за подобрения.

- г) **Култура за съвместни творчески партньорства: укрепване на културното измерение на външните отношения на ЕС**
- **Управление на стратегическия подход на ЕС към международните културни отношения и рамка**

Работни методи: краткосрочен ОМК, срещи на висши служители.

Обосновка: ролята на културата във външните отношения е отбелязана в редица неотдавнашни знакови документи на ЕС. Въпреки това координацията и преодоляването на различията между отделните заинтересовани страни, участващи в изпълнението, продължават да са предизвикателство на всички равнища, както за ЕС, така и за държавите членки. Ето защо е необходимо да се структурира сътрудничеството между всички засегнати участници и да се утвърди равнопоставеността на интересите, включително на творците и професионалистите в сферата на културата. Имайки предвид принципа на съвместно творчество във външните отношения на ЕС, методите на работа трябва да бъдат адаптирани с цел непрекъснато формулиране на съгласувани решения, включително за определянето на регионални и тематични приоритети (напр. в контекста на партньорства с държавите кандидатки) или за подготовката на водещи действия на ЕС (напр. панаири на книгата, световни изложения, панаири и фестивали и др.).

Очаквани резултати: междусекторна и приобщаваща методика, включително предложения за бъдещи работни структури и методи, които биха осигурили засилен, съгласуван и дългосрочен процес на културно сътрудничество в международните културни отношения с участието на всички заинтересовани страни.

- **Опазване на културното наследство и овластяване на местните КТС в Украйна**

Работни методи: срещи на експертна група под ръководството на Комисията или на аналитични центрове и дейности по обучение/партньорско обучение; срещи с постоянните представителства.

Обосновка: войната на Русия срещу Украйна унищожават и поврежда украинското културно наследство и културни институции, изправяйки ги пред сериозна заплаха от още по-голямо унищожаване и повреждане и риск от трафик. Ето защо следва да се подкрепят усилията за опазване и закрила. Процесът на реконструкция и възстановяване следва да се осъществява чрез укрепване на капацитета на Украйна и експертен опит и следва да се основава на национални, международни и европейски норми, на определящи стандарти текстове, принципи (като „Новия европейски Баухаус“) и извлечени поуки, както и да бъде в съответствие с европейските принципи за качество на финансираните от ЕС интервенции с потенциално въздействие върху културното наследство⁴. Също така украинските културно-творчески дейци и професионалисти се нуждаят от подкрепа, тъй като продължават да се сблъскват с множество затруднения в своите дейности. Ето защо, в духа на съвместното творчество, културното сътрудничество с Украйна следва да цели укрепване на устойчивостта на КТС, както и способността им да поддържат жива сцената за култура и изкуства.

Очаквани резултати: оценяване на възможни съвместни мерки, полезни взаимодействия и най-добри практики за опазването, закрилата и реконструкцията на украинското културно наследство и културни институции, както и за подкрепа на украинските културно-творчески дейци.

---

⁴ <https://www.icomos.org/en/about-icomos/committees/regional-activities-europe/58799-european-quality-principles-for-eu-funded-interventions-with-potential-impact-upon-cultural-heritage>

- **Ролята на културата и професионалистите в сферата на културата за насърчаването и защитата на демокрацията и правата на човека в ситуации на нестабилност**

Работни методи: евентуални съвместни заседания със съответните работни групи на Съвета; съвместна конференция/семинар за равностметка с Европейския парламент, Съвета на Европа, ЮНЕСКО и гражданското общество.

Обосновка: в Годишния доклад на ЕСВД за 2021 г. относно правата на човека и демокрацията по света се посочва глобалният контекст на отстъпление от демокрацията и широко разпространени нарушения на международните права на човека. Това засяга и професионалистите в културно-творческата сфера в трети държави, които се ангажират със защитата на демокрацията, правата на човека, свободата на художествено изразяване и др. Въпреки че ЕС вече насърчава зачитането на културните права и многообразието в трети държави, може да се потърси по-целенасочена и систематична подкрепа, имайки предвид участието на Съвета на Европа, ЮНЕСКО и Европейския парламент в тази област.

Очаквани резултати: цялостен преглед на положението, нуждите и т.н. на защитниците на културните права на човека.

Ориентировъчен график на работния план на ЕС за културата за периода 2023 – 2026 г. [...]

Приоритет	Действие	2023 г.		2024 г.		2025 г.		2026 г.	
		1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие
А. Творци и професионалисти в сферата на културата: овластяване в КТС	Статут и условия на труд на творците и професионалистите в културно-творческата сфера	Платформа (ЕК)		Тематичен семинар		Тематичен семинар		Тематичен семинар или евент. конференция	
	Творческа свобода	Конференция на председателството то Заклучения на Съвета							
	Стимулиране на цифровата трансформация на КТС			Конференция на председателството Евент. заключения на Съвета					
	Стимулиране на екологичния преход в КТС със специален акцент върху енергийната криза	Равносметка – енергийна криза		ОМК или семинари					
	Укрепване на културно-творческото измерение в европейския сектор на видеоигрите		Кръгли маси и/или срещи на аналитични центрове						

Приоритет	Действие	2023 г.		2024 г.		2025 г.		2026 г.	
		1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие
	Закljučения на Съвета относно възстановяването, издръжливостта и устойчивостта на секторите на културата и творчеството	Равносметка							
	Закljučения на Съвета относно засилване на межкултурния обмен чрез мобилността на хората на изкуството и специалистите в областта на културата и творчеството и чрез многоезичието в цифровата ера					Равносметка			
Б. Култура за хората: укрепване на културното участие и ролята на културата в обществото	Културата и утвърждаването на демокрацията: към културно гражданство в Европа	<i>(Представяне проучване на ЕК, 2022 г. – предишна работна програма)</i>			Партньорско обучение			Евент. конференция	
	Култура и здраве		Евент. конференция Евент. неформална среща на длъжностни	(Краткосрочна) група по ОМК					

Приоритет	Действие	2023 г.		2024 г.		2025 г.		2026 г.	
		1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие
			лица						
	Изграждане на мостове: засилване на многобройните роли на библиотеките и читалищата като центрове за получаване и разпространение на културни произведения, умения и европейски ценности	Семинар		Група по ОМК			Семинар	Конференция	
	Защита на децата и младежите от вредно съдържание на цифровите платформи						Семинар		
	Възможност за откриване на разнообразно европейско съдържание в цифровата среда	Проучване					Евент. семинар		
В. Култура за планетата: освобождаване на мощта на	Статистика за културата – изграждане на устойчивост във и чрез културата	Семинари/партньорско обучение и дискусии с Евростат и статистическите служби на държавите членки на ЕС							

Приоритет	Действие	2023 г.		2024 г.		2025 г.		2026 г.		
		1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	
културата	Управление на културата							Среща на аналитични центрове Евент. заключения на Съвета		
	Действия за климата чрез културата, вкл. изкуствата и културното наследство			Евент. семинар		Евент. семинар		Семинар	Евент. заключения на Съвета	
		Постигане на напредък по финансираните от ЕС научни изследвания по темата								
	Висококачествена жизнена среда за всички	Срещи на европейските директори за архитектурните политики								
		Популяризиране на инициативата „Нов европейски Баухаус“								
		Евент. конференция								
	Опазване на наследството от природни и антропогенни бедствия			Партньорско обучение		Евент. конференция				
Обмяна на информация между специалистите в областта на културното наследство и компетентните органи за паметниците на културата във връзка с		Семинар/партньорско обучение	Семинар/партньорско обучение	Семинар/партньорско обучение						

Приоритет	Действие	2023 г.		2024 г.		2025 г.		2026 г.	
		1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие	1-во полугодие	2-ро полугодие
	борбата срещу трафика на паметници на културата								
Г. Култура за съвместни творчески партньорства: укрепване на културното измерение на външните отношения на ЕС	Управление на стратегическия подход на ЕС към международните културни отношения и рамка	Среща на висши служители							
			Краткосрочен ОМК						
	Опазване на културното наследство и овластяване на местните културно-творчески сектори в Украйна	Срещи на експертни групи или на аналитични центрове под ръководството на Комисията		Дейности по обучение/партньорско обучение					
		Срещи с постоянните представителства							
	Ролята на културата и професионалистите в сферата на културата за насърчаването и защитата на демокрацията и правата на човека в ситуации на нестабилност			Съвместна конференция/семинар за равностетка (с ЕП, Съвета на Европа, ЮНЕСКО, гражданското общество)					
		Съвместно заседание със съответните работни групи на Съвета							

Насоки във връзка с всички методи на работа

Общи насоки

- Методите на работа съгласно работния план са гъвкави и не се ограничават до изброените в глава III, точка 7.
- Комисията ще предоставя експертен опит (включително проучвания и други форми на експертен принос) и логистична подкрепа за предложените методи на работа съгласно настоящия работен план, според случая.
- Участието е доброволно и доколкото е уместно, въз основа на номинации от държавите членки. Специални правила са приложими за експертните групи и кръглите маси на Комисията (вж. по-долу).
- Комисията ще осигури виртуално пространство (за комуникация и обмен на документи) за избрани методи на работа, ако е уместно, осъществимо и поискано, така че експертите да могат да поддържат връзка и да обсъждат съответните въпроси. Това виртуално пространство ще бъде отворено за представители от всички държави членки и когато е уместно, от други участващи държави.
- При поискване САС ще бъде информиран за постигнатия напредък по действията от работния план.
- За всеки краен резултат от всеки работен метод по работния план ще бъде предложен план за разпространение и комуникация на европейско, национално и регионално равнище, според целесъобразността.
- Препоръките, произтичащи от всеки метод на работа, ще бъдат обсъждани в САС и когато е уместно, в други съответни подготвителни органи, и по целесъобразност представяни на Съвета.
- Окончателните доклади за всеки метод на работа ще бъдат публикувани и ако е целесъобразно, ще бъдат придружени от обобщение от не повече от 4 страници, което Комисията ще преведе на всички официални езици на ЕС.

Отворен метод на координация (ОМК)

- ОМК осигурява рамка за сътрудничество, обмен и споделяне на добри практики между държавите членки по някои общи теми и дава възможност за изготвяне на необвързващи препоръки.
- Мандатът за ОМК ще бъде финализиран в САС – с принос от страна на AVMWP, когато е уместно – въз основа на проект за мандат, предложен от Комисията.
- Мандатът може да съдържа предложение трети страни, включително трети държави, да бъдат канени в група по ОМК⁵.
- На първото си заседание на експерти всяка група по ОМК ще отговаря за определянето на председател или съпредседатели.
- В зависимост от темата групата по ОМК може да бъде насърчавана да сформира по-малки целеви групи и да прилага методи, основани на участието, когато е целесъобразно.

Дейности за партньорско обучение

- Дейностите за партньорско обучение следва да позволяват на съответните създатели на политики, специалисти и/или заинтересовани страни да обменят идеи и знания за практиките, инструментите и работните методи на национално, регионално или местно равнище. Те следва да се осъществяват в практически контекст посредством солиден подход на обучение в реални условия.
- Отделните държави членки или група държави членки могат да поемат инициативата и да предложат или да поискат експертен опит по този метод на работа.
- Комисията също може да организира дейности за партньорско обучение за специалисти на национално, регионално или местно равнище.

---

⁵ За целите на настоящия работен план „трети държави“ са посочените в разпоредбите на членове 9 и 10 от програмата „Творческа Европа“ (Регламент (ЕС) 2021/818 – ОВ L 189, 28.5.2021 г., стр. 47 – 48).

Срещи на аналитични центрове

- Срещите на аналитични центрове следва да предоставят възможност за обсъждане на нови, актуални или иновативни теми, както и за събиране на идеи за планове или стратегии. Дебатът следва да бъде открит и строго неформален.
- Отделните държави членки или група държави членки могат, в сътрудничество със заинтересовани страни, да поемат инициативата и да предложат експертен опит и логистична подкрепа по този метод на работа.
- Методът може да включва еднократна среща или поредица от такива – по предложение на инициращия орган.

Равносметка

- Целта на равносметката е преглед и оценка на развитието и постиженията по тема, договорена в рамките на САС. Освен това тя трябва да осигури на всички участници в дискусиата възможност да изкажат мненията си.
- Равносметката може да бъде под всякаква подходяща форма, например онлайн среща на експерти, въпросник, конференция и т.н.

Експертни групи и кръгли маси под ръководството на Комисията

- Експертните групи под ръководството на Комисията са консултативни органи, които Комисията създава, за да дават съвети във връзка с подготовката на законодателни актове и политически инициативи⁶. Участващите експерти се избират в съответствие с вътрешните правила на Комисията.
- Комисията може също да организира кръгли маси с избрани участници по тема, договорена по работния план на ЕС за културата.

---

⁶ Регистър на експертните групи на Комисията: <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/home?lang=bg>

Основни референтни политически документи

- Нова стратегическа програма за периода 2019 – 2024 г. (приета на 20 юни 2019 г.)
- Съобщение на Комисията „Нова европейска програма за култура“, 22 май 2018 г. (COM/2018/267 final)
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Европейските медии в цифровото десетилетие: План за действие в подкрепа на възстановяването и трансформацията“(COM/2020/784 final)
- Концепция за културното наследство в условия на конфликти и кризи. Компонент за мира и сигурността във външната дейност на Европейския съюз (април 2021 г.)
- Конференция за бъдещето на Европа – Доклад за окончателните резултати (май 2022 г.)
- Консолидиран текст на Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз със специално внимание върху членове 8, 10 и 167 от ДФЕС (ОВ С 202, 7.6.2016 г., стр. 47)
- Европейска конвенция относно престъпленията срещу културните ценности (2017 г.)
- Заключение на Съвета „Европейските медии в цифровото десетилетие: План за действие в подкрепа на възстановяването и трансформацията“(ОВ С 210, 3.6.2021 г.; стр. 6)
- Заключение на Съвета относно стратегически подход на ЕС към международните културни отношения и рамка за действие (ОВ С 192, 7.6.2019 г., стр. 6)
- Заключение на Съвета относно изграждане на европейска стратегия за екосистемата на културните и творческите индустрии (ОВ С 160, 13.4.2022 г.; стр. 13)
- Заключение на Съвета относно управлението на културата (ОВ С 393/03, 19.12.2012 г., стр. 8)

- Заключение на Съвета относно културата, висококачествената архитектура и застроената среда като ключови елементи на инициативата „Нов европейски Баухаус“ (ОВ СІ 501, 13.12.2021 г., стр. 13)
- Заключение на Съвета относно подхода на ЕС към културното наследство в условия на конфликти и кризи (док. 9837/21)
- Заключение на Съвета относно засилване на межкултурния обмен чрез мобилността на хората на изкуството и специалистите в областта на културата и творчеството и чрез многоезичието в ерата на цифровите технологии (ОВ С 160, 13.4.2022 г., стр. 20)
- Заключение на Съвета относно управлението на риска в областта на културното наследство (ОВ С 186, 5.6.2020 г., стр. 1)
- Заключение на Съвета относно възстановяването, издръжливостта и устойчивостта на секторите на културата и творчеството (ОВ С 209, 2.6.2021 г., стр. 7)
- Заключение на Съвета относно работния план за културата за периода 2019 – 2022 г. (ОВ С 460, 21.12.2018 г., стр. 12) и Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно работния план за културата за периода 2019 – 2022 г. (COM/2022/317 final)
- Заключение на Съвета относно младите творчески поколения (ОВ С 189, 5.6.2019 г., стр. 34)
- Декларация от Давос „Към висококачествено застроена среда (Baukultur) за Европа“, 20 – 22 януари 2018 г.
- Решение (ЕС) 2017/864 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. относно Европейска година на културното наследство (2018 г.), (ОВ L 131, 20.5.2017 г., стр. 1)
- Декларация на европейските министри, отговарящи за културата, аудио-визуалния сектор и медиите, среща в Анже на 7 и 8 март 2022 г.
- План за действие относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 – 2024 г. (JOIN/2020/5 final)

- Зелена книга за европейското културно наследство, *Putting Europe's shared heritage at the heart of the European Green Deal* (Поставяне на споделеното наследство на Европа в основата на Европейския зелен пакт) (март 2021 г.)
- Резолюция на Европейския парламент от 17 септември 2020 г. относно културното възстановяване на Европа (2020/2708(RSP))
- Резолюция на Европейския парламент от 20 октомври 2021 г. относно положението на хората на изкуството и възстановяването на сектора на културата в ЕС (2020/2261(INI))
- Рамкова конвенция за стойностите на културното наследство за обществото (Конвенция от Фаро, 2005 г.)
- Декларация от Рим на лидерите на G-20
- Съвместно съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност до Европейския парламент и Съвета „Към стратегия на ЕС за международните културни отношения“ (JOIN/2016/029 final)
- Декларация на министрите относно културата в контекста на кризата с COVID-19 (април 2020 г.)
- Харта от Порту Санту (2021 г.)
- Препоръка CM/Res (2017) към държавите членки „Европейска стратегия за културното наследство за XXI век“ (2017 г.)
- Регламент (ЕС) № 2021/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на програма „Творческа Европа“ (2021 – 2027 г.) (ОВ L 189, 28.5.2021 г., стр. 34)
- Резолюция на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно културното измерение на устойчивото развитие (ОВ С 410, 6.12.2019 г., стр. 1)
- Римска харта (2020 г.)

- Да преобразим света: програма на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие (A/RES/70/1)
  - Конвенция на ЮНЕСКО от 2005 г. за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване
  - Конвенция на ЮНЕСКО за защита на културните ценности в случай на въоръжен конфликт с правилник за изпълнението ѝ (Хага, 14 май 1954 г.)
  - Декларация „Мондиакулт“ на ЮНЕСКО за културата (Мексико, 30 септември 2022 г.)
  - Резолюция 2347 на Съвета за сигурност на ООН (Цифрова библиотека на ЮНЕСКО, 2017 г., CL/4210)
-